

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyiltterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadtaknak:

Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécen: Schalek H., Dukas M., Oppelik A., Daube G. L. és társánál és Hernal. Brünben: Stern M.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

A „Muraközi tisztii önszegélyző szövetség”, a „Csáktornyai takarékpénztár”, a „Muraközi takarékpénztár” sat. hivatalos közlönye.

Nyiltér petisora 10 kr.

A phylloxera elleni védekezés.

A gazdasági-egylettől nyert megbízatásomból kifolyólag, dacára többszörös felhívásaimnak, fájdalom nem sikerült phylloxera-egyletet létrehoznom. Talán más csáktornyai lakosnak ez jobban sikerülend; a központban könnyebben is érintkezhetik valaki az odaváló polgársággal mint én, a messze lévő Stridón.

Véleményem szerint még legjobb volna, ha hatalmával a kormány a szükséges intézkedéseket egyszerűen ránk parancsolná, különösen most, mikor a phylloxera kérdés reánk nézve fölülte égető kezd lenni. A velünk szomszédos és a magyar határtól csak egy kis patak által elválasztott stájer Nagy-Sztrmecz hegységben mult hó 20-án három helyen konstatáltott a phylloxera hivatalosan: így az egész muraközi szőlő-hegység egész Csáktornyáig, mivel ez mind ugyszólván egy szoros összefüggésben lévő heglánczolat, a legnagyobb mértékben veszélyeztetve van, a miről, sajnos, máris meggyőződhetünk, a mennyiben az előleges vizsgálatokból kitetszőleg több, mint bizonyos, hogy szőlőnk se kerülhetik ki e tekintetben sorsukat Elég gyanus jelek láthatók továbbá a szomszédos magyar Róbadí hegységben is úgy, hogy egy magyar szakértő leutazása hozzánk nagyon kívánatos volna. Talán épen azért, mivel a phylloxera csak 2-3 év óta lehet a szomszédos Stájerben, jó volna ezen 3 foltot székénegyel kiirtani és ezt a magyar részről is pénzzel elősegíteni, mely eljárás nem

távolíthatja el ugyan tökéletesen a vést, de a mint ezt Keszthelyen és Svájcban nagyban tapasztalhatták, 10-11 évig mégis feltartóztatjuk vele a phylloxerának nagyobb terjedését.

Felső-Muraközre a phylloxera végzetes csapás, az idevaló közép ezrei vándorbotot kénytelenek kezükbe fogni, mert a bortermelés eddig egyedüli segélyforrásuk volt!

Nézetem szerint Muraköz talaján, tekintve a bornak nagy árát, ép úgy lehetséges a székénegyelés, mint az amerikaiak által való védekezés, de csak úgy, ha a népnek oly segélyforrás nyitattik, mely nálunk már ezelőtt is fölülte bönök és gádzagnak bizonyult és ez: a dohánytermelés. Nálunk a szorgalmas pórnép ezelőtt egy-két holdján nagyon jól megélhetett a bőven jövedelmező dohányból, a míg most úgy szólván nyomorog és nem bírja fefogni hogy épen forrón szeretett hazánkhoz, a drága Magyarországhoz, való csatolása után kelle ezen isteni áldástól megfosztatnia.

Kérve kérem a megyei gazdasági-egylet, orsz. képviselőnket s mindenkit, a kinek ehhez szava van, kegyeskedjék a magas kormánytól oda hatni, hogy Muraközünk ismét dohányt termeszthessen A phylloxera elleni védekezéshez sok pénz szükséges, azt pedig a muraközi polgár egy-két holdján, a fensikön vagy a völgyben, csakis a dohányból szerezhethi meg.

Molnár István csáktornyai volt országgyűlési képviselőnek interpellációjára Szé-

chenyi Pál gróf miniszter annak idején azt felelé hogy Muraköznek azért nem engedélyezheti a dohánytermelést, mivel a nagyban üzött dohánycsempészet miatt a szomszédos osztrák kincstár nagyon megkárosult. De most, miután a szomszéd Stájerország szintén a phylloxerával vívódik s hasonló talaj és birtokviszonyok mellett dohánytermelés nélkül szintegy megszűnik a népnek megélhetési módja ott, mint nálunk; ezren és ezren ép úgy kénytelenek ott kivándorolni, mint itt: rögtön megszűnnék a dohánytermelést megtöltő indok, ha magas kormányunk o'ahatna, hogy az osztrák kormány is engedélyezze a dohánytermelést a szomszédos szlovénvidéken. Siessünk, hogy el ne késünk!

Báró KNEZEVICH VIKTOR.

Magas gabonaárak.

A budapesti gabonaörsde eseményeit Magyarország mezőgazdái bizonyára a legnagyobb érdeklődéssel kísérik. A gabonaáraknak oly nagymérvű emelkedése, mint az a legutolsó napokban bekövetkezett, páratlanul áll az elmúlt évek történetében. De bár nem szenved kétséget, hogy az árakat mesterségesen hajtotta föl az üzérkedés s bár kétségtelen az is, hogy azok a jelenlegi magaslatukon sokáig nem tartják magukat, a gabonapiacszon előfordult emez eseményekkel s a hazai mezőgazdákhoz azokhoz füződő érdekeivel czélyszerű küssé tüzetesebben foglalkozni.

A „Muraköz” tárczája

Az erdő tündére.

Irta SZALAY PÁL.

Három évvel ezelőt iskolai tanulmányaim befejezve, engedve a vágynak, — mely hasonló lehetett a vándor ösztönéhez, mely első alkalomnál midőn kalitkájának ajtaja megnyílik, repülni, repülni kezd, — tanulmányura indultam, hogy új ismeretek szerzése által emlékeztetnem tárházat építsek. Megnyílt szívvel indultam ezen utra s az alkalomhoz képest majd vasuton, majd gőzhajón, de legtöbnyire — mely még Baross miniszter zónájánál is olesőbb — az apostolok lovain utaztam. Egy néma vagy varázsozó ösztönökélt mindig a természet nagyszerűségeinek megtekintésére s ilyenkor inkább választám a gyalog utazást. Mert a természet hatását a lélekre csak így lehet érezni.

Az Északi Kárpátoknak bekaiandozása után délnek tartva, a Piis és Vértos hegyeken keresztül utazva, meg a rabló világban oly nevezetessé vált szegénylegények tanyáját, a Bakony vidékét óhajottam keresztül barangolni.

Bodajkon megtekintve a szent kutat, melynek vize kristálytisza s grógyhatást tulajdonita

nak neki, továbbá a kalvariát, melynek tején emlékül néhány száal Arvalányhaját szedtem s azt napló-könyvem lapjai közé elhelyezve Isztimernek vettem utamat, hogy ott tartózkodó barátomat s iskolatársamat meglátogassam.

Isztimeren egy napot töltve barátomnál, megegyeztünk abban, hogy egybüt megyünk az innen mintegy négy órajárásnyira lakó bátyjához, hol másnapra búesu volt készülöben. Délután indultunk Isztimérről s a Zirc felé vezetö uton mindinkább befelé hatoltunk a Bakonyba, mely a neve-it helységétől nem messze kezdődik.

E'ainte borongós idő volt s a táj könnyű felhőkbe vna burkolva, a mivel nem sokat tördöltünk, mert ez legalább enyhíté a júliusi nap forróságát.

Vidáman csövegve haladtunk a mindinkább emelkedő száados völgyekkel benőt tájékon keresztül.

Nem ihatom le érzelmeimet, melyek bensőmet elölték, a természetnek e csodaszertu magányában. Az urakodó csend hasonló ahhoz, melyet amaz önkénytelen meghatottság szül, midőn egy templomhoz közeledünk, annak szentelt ívei alá lépünk.

Önkénytelen elnémula ajkunk s egészen poetikus hangulatba jöttünk.

Viharral daczó tölg- és cserfák, dombokon és üde völgyekben büszkén eresztve égfelé koronájukat. Néhol egy-egy viharok ellen állani

nem tudó hevert a zöld bársonnyal bevont földön, zilált koronájával befödve a szűz-éte törzset, mint midőn a gyermek sírva borul szülőjének tetemére.

E közben mintegy varázstűzre szétszakadtak a felhők s a nyugtára késülő nap egész pompájában előépett, tündéri fényben fürösztve a tája, a midőn a vidám, mosolygó üde völgygel szemközt, magas domboldalón feltűnt egy vadászlak testői alakja.

Megállottam s elmerülve szemlélem a fák közöl kikandikáló épületet. Elővettem jegyzőkönyvem s néhány eszmét veték annak lapjaira.

Barátom a vadászakra vonatkozó kérdést leolvassa arczomról. elkezdett arról beszélni.

— Ott lakik a mi kis erdei tündérünk, a mint e vidéken nevezni szoktuk.

— Ha utam erre visz, ritkán szoktam elmulasztani, hogy meg ne látogassam, a minék ö ki-mondhatatlanul szokott örülni. Ugy éj szegénye a vadászakban, mint egy elátkozott tündér, elárva az emberektől, nagybátyja társaságában, kivel nem tud beszélni, mert a leány tiszta magyar, tiszparti születésű, nagybátyja pedig, csak a német nyelvet érti.

— Különben, ha nem lesz terhedre, fölmehetünk, — mondá barátom — fáradságod kárpótolva lesz a szép kilátással.

En kézzellegel beleegyeztem s elindultunk a

Hogy mit jelent mindenekelőtt az a nagymérvű áremelkedés, melynek a napokban tanúi voltunk, legjobban kitünik abból, ha az utolsó tíz év ár-hullámzását megfigyeljük. A hivatalos adatok szerint ugyanis a buza évi átlagos ára volt:

évből	ár
1881.	12 frt 39 kr.
1882.	10 » 97 »
1883.	10 » 5 »
1884.	9 » 11 »
1885.	8 » 39 »
1886.	8 » 39 »
1887.	8 » 21 »
1888.	7 » 44 »
1889.	8 » 1 »
1890.	8 » 5 »

Ez árákkal összehasonlítván a búzának, mint kész árunak, jul. 10 iki jegyzékét, mely 9-70 és 10-12 $\frac{1}{2}$ frt között váltakozik, azt találjuk, hogy az árak emelkedése im már elhagyta az 1883-iki s megközelíti az 1882-iki átlagot. És e tekintetben nagy tanúság rejlik; különösen, ha megfigyeljük, hogy a buza átlagos ára 1888 ban érte el a legalacsonyabb fokot s azóta, ha lassan is, de évről-évre emelkedett.

Az általános gazdasági válság nyomása, úgy látszik, enyhülni kezd s jobb kilátásokkal, zsendülő bizalommal tekinthetünk a jövő elé. És e reményre egy fontos világ-gazdasági tény is följegosit.

A gazdasági válság ugyanis, mely 1883. óta mind szélesebb körökben pusztított az összes világrészekben, abból keletkezett, hogy a hetvenes évek közepétől kezdve úgy Észak-Amerika, mint India és Ausztrália tulságos arányokban fokozta a gabona-termelést. Az eredmény el nem maradhatott. Észak-Amerikában például az 1870 ben termelt 287-7 millió bushel (36-34 l.) helyett 1880 ban már 459-4 millió bu. hel búzát termeltek. Kelet-Indiából 1878-ban 1-04 millió angol mázsa búzát vittek Európába, 1883-ban pedig a kivitel már 20-96 millió mázsára rugott, öt év alatt tehát meghuszosorozódott. Ausztrália termése 1876-tól

lőfelé vivő meredek uton, néha visszafordulva gyönyörködünk a tájké szépségeiben.

Poetikus érzelmeinknek hatása alatt egy ismeretes dalt kezdünk énekelni, melyet az erdő visszhangoz.

Midőn a dal utolsó akkordjai elhangzottak, már nem messze voltunk a vadászlatól. A fák ritkulin kezdének s a cser- és tölgyfák szabályosan elültetett cédrus-fenyő váltak fel.

Élvezettel szívtuk a kellemes fenyő illatot.

Egy fenyűfánál megállva, míg társammal annak botanikai elnevezését találgattuk, a jövő pillanatban a fák közül ifjú leányka lépett elő izléses nyári öltözetben, fején szalmakalappal, melynek széle beárnyékolá halvány sruát. Egyik kezében könyvet tartott, míg a másik kezével egy kis özikét vezetett nyakszalagjánál fogva.

Midőn meglátott bennünket, egy percze megállt, azután meggyorsítá lépteit s felénk sietett.

Észrevehető volt arcán a pillanatnyi öröm felvilágosása, melyet látogatásunk okozott.

— Hallottam a szép éneket, — mondá lány, olvadó hangon, — s a kíváncsiság ösztönzött megnézni, vajjon kik járhatnak ezen az elhagyott helyen.

— Azt tudja nagysád, ha erre visz utam, rendszeren feljövök. Utazó barátomat kísérem bányáimhoz, — modá társam réám mutatva — kinél holnap, mint reménylen tudni fogja búcsu lesz s számítunk is rá, hogy kegyedet is bácsijával együtt a vendégek között üdvözölhetjük.

(Folyt. köv.)

1880 ig 18-6 millió bushelről 45-5 millióra emelkedett.

Ez óriási túltermelés mellett föltartózatlanul be kellett következnie a visszahatásnak. A vihar kitört s a fenti táblázat minden ékesszólásnál is hivebben tárja elénk annak következményeit. S a válság, a mily általános volt, ép oly sokáig tartott. Csaknem egy álló évlizeden keresztül éreztük minden téren zsidbasztó hatását. A kereskedelmi s ipari téren 1888. óta már észlelhető az újabb lendület. Valószínű, hogy a mezőgazdaság helyzetében is végre bekövetkezik a várva várt nagyobb mérvű javulás. Igen sajnós, hogy e sokat ígérő előjelekkel szemben hazai mezőgazdaságunk helyzetét ép most teszik kétségessé a teljesen abnormalis időjárás viszonyok. Mert tartani lehet attól, hogy a tropikus hőség után beállott őszies hideg eső a lábán álló vagy learatott vetést tönkreteszi.

Reménnyel és aggodalommal vegyest látják tehát mezőgazdáink a gabonapiaczon végbemenő eseményeket. Vajha a jövő eloszlatná aggodalmaikat s teljesítené reményeiket.

bp.

Értesítés.

A budapesti állami ipariskolába (VIII. ker. Népszínház utca 6. sz.) a beiratások szeptember hó 1. napjától 5-ig tartanak.

Az intézetbe rendes tanulóul felvétetnek azok a 15 évet betöltött ifjak:

a) kik a polgári iskola, gymnasium, vagy reáliskola négy alsó osztályában jó osztályzatu bizonyítványt nyertek azon tantárgyakból, a melyek az iparisko'a első évfolyamának főtantárgyait képezik; ezek a magyar nyelvtan, számtan és algebra, mértan és mértani rajz;

b) iparosgedek és mindazok, kik az előbbi pontban kívánt ismeretekben a felvételi vizsgálatnál kellő készütséget tanúsítanak.

c) Rendkívüli tanulóul felvétetnek egyes szakosztályokba azok, kik az iparos tanuló számára szervezett iskola három évi tanfolyamát bevégezték és legalább jó osztályzatu bizonyítványuk van, továbbá, kik a megkívántató ismeretüket kellően igazolták.

Általában szükséges, hogy a belépni kívánó növendék az általa választott szakcsoportbeli iparágban már előre gyakorlatot szerzett, de legalább is azon két havi nyári szünidő alatt, a mely után az intézetbe akar lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen.

Az intézetnek öt szakosztálya van u. m. az építészeti, a gépészeti, a vegyészeti, a fém-vasipari s a faipari szakosztály.

A budapesti állami ipariskolának célja és feladata, hogy tanterve alapján az építészet számára kőmíves, kőfaragó és ácsmestereket, pallérokat; a közlekedő, vasuti és hajozó vállalatok, a mezőgazdaság, a gépészet és vegyészeti s a gépekkel és a munka megosztásával dolgozó gyáriparágak számára gépészeket, művezetőket, előmunkásokat és olyan szakembereket képezzen, kik idővel kisebb ipartelepeknek, gyáraknak vezetőivé, a fém- és vasipar s a faipar azon ágaitban pedig — melyek a tanítás körébe felvétettek — önálló mesterekké is lehessenek.

Az építészeti szakosztály végzett tanu-

lói három évi gyakorlat után az illetékes bizottság előtt építőmesteri vizsgálatra is jelentkezhetnek

Az intézet alkalmas időszakokban rövidebb tartamu rendkívüli tanfolyamokat is rendez egyes iparágak gyakorlatban foglalkozó munkásainak szakképzése céljából.

A budapesti állami ipariskola működésével az építő ipar és az országban létező ipartelemek gyorsabb fejlődését és a hazai fontosabb iparágak fokozatos kifejlesztését törekszik elősegíteni.

A beiratkozás alkalmával egész évre 2 frt beiratási díj, ezenkívül félévenként 10 frt tandíj fizetendő.

Igazolt szegénység s kitűnő előmenetel esetén a tanulók a tanári karnak az igazgató által beterjesztett véleménye alapján a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter engedélyével egész vagy fél tandíjmentességet nyerhetnek.

A tanfolyam három évre terjed.

Azon tanulók, kik valamelyik közpiskola négy alsó osztályának sikeres elvégzése után lépnek az intézetbe s itt a három évi tanfolyamot szintén sikeresen végzik el, a katonai szolgálatnál az egyéves önkéntesség kedvezményében is részesülnek.

Az intézet végzett tanulói a kereskedelemügyi magy. kir. miniszter 1890. évi 48,155. sz. a kelt rendelete szcrint végbizonyítványuk alapján a Budapesten fennálló posta és távirtda-tanfolyam hallgatói is lehetnek

KÜLÖNFÉLÉK.

Helyreigazítás. Lapunk mult számában a Vasárnapi munkaszünetről írott cikkünkbe értelemzavaró kellemetlen hiba csuszott be, a mennyben a kivételek csoportosítása alkalmával az ezetiparnál a föltöltési és az erjedési műveletek körül végzendő ipari munka; a malmoknál az őrlési művelet; valamint a szállókak vendéglők, sör- és kávéházak akként említették föl, mintha vasárnaponként 9, esetleg 10 óráig állhatna csak ezeknél üzemben a munka. Nehogy félreértésekre szolgáltatassunk okot s alkalmat, helyreigazítjuk ezennel az említett hibát azzal a kijelentéssel, hogy a fölsoort kivételek foglalkozások vasárnap is egész nap üzhetnek; a személyzetet következőleg minden vasárnap munkaszünetet nem élvezhet, de igényt támaszthat havonként egy egész, vagy két fél vasárnapra, a mint azt a megszokitást nem tűrő egyéb iparnek személyzetéről már mult számunkban megírtuk.

Állomány. Ö felsége a király Korein Adol dr. szoboztcai körorvost, tart. I. oszt. katonai orvosnövendéket, 1891. jul. 1-jével tart. segédorvossá nevezte ki.

Phylloxera ügyében a járás főszolgabirája azonnal tett jelentést a megyei alispánhoz, kérvén a központból egy szakértőnek leküldését. Ez ideig azonban a dolgan mi intézkedés sem történt. Kapcsolatosan ezzel multkori hírlainkre vonatkozólag kötelesegtünknek tartjuk az igazság kedvéért kijelenteni, hogy a phylloxerának első konstatálója nem Jégh J. kertész, hanem Pálya Mihály polg. isk. igazgató volt, mit ezennel szívesen helyreigazítunk.

Egyházi hírek. Liszjak Lajos káplán Rácsról Légradra, Kutnyák Mihály Szoboticzáról Rácsra helyeztetett át ugyanazon minőségben.

Hirdetmény. Csáktornya mezőváros előjárósága részéről közhírré tétetik, miszerint az 1891. ált. jöv. pótdadó, valamint a hadm. nességű díj kivetési lajstromok beérkeztek s az 1880. XLIV. t. cz. 16. és 36. § értelmében 8 napi közszemlére kitéve vannak. Jövő szerdáiig betekinthez tehát minden adózó e lajstromokba s esetleg felebbeszéssel is élhet.

Kinevezés. Az igazságügyi m. kir. miniszter a letenyi kir. járásbíróhoz irnokká Berkes Jánost nevezte ki.

Betörők. Február óta több ízben követtek el betöréssel párosult lopásokat a Hideghegyen, majd az egyik, majd a másik gazdát fosztották meg hol burgonyától, szalonától, hol kenyértől, rozs- vagy búzától stb. a bevallások szerint körülbelül 30 ft értékben. A múlt héten sikerült végre csendőreinknek Korencsics Mari hidegfalusi illetőségű, 16 éves cselédnek valómása alapján megtudnia, hogy a notorius betörők a cseléd volt gazdá a Bsztróvics Ferencz és ennek neje Terminovacz Ilona, kiknek rendszerint a cselédleány is segítségükre volt. Bsztróvics kihallgatása alkalmával mindent tagadt; csak akkor, a midőn a leánynyal szembesítették, ismerte be vételét, a miért is a cseléd del egyetemben Csáktornyára kísértetett, a hol a kir. járásbírósnak átadattak. Az asszony egyelőre nem volt letartóztatható mert aratásban van.

Bemutató Éde nagy művésznők múlt héten, 13 án, Keszthelyen hangversenyeztek.

— Csáktornya épületei. A folyó évi népszámlálás alkalmával Csáktornyan összesen 315 épület találtatott; volt ezek között 2 két-, 33 egyemeletes, 234 földszintes cserépei és 48 zsuppal fűdött. Ezekből van

II em. 1 em. cserép, zsúp.

a Perlaki utcában	1	1	37	17
az Ujvári "	—	3	38	7
az Uj "	—	—	17	5
a Varazdi "	—	2	20	—
a Szénatéren "	—	—	14	7
a Zöldfa "	—	—	15	5
a Deák "	—	—	14	—
a Legelő "	—	—	10	4
a Vasuton "	—	1	13	—
az Iskola "	—	5	6	—
a Gabonatéren "	—	2	7	3
a Sűk "	—	—	10	—
a Fő "	—	8	1	—
az Uradalomban "	—	2	6	—
a Mező utcában "	—	—	7	—
a Fő-téren "	—	6	—	—
a Patak "	—	2	5	—
a Zrinytéren "	1	1	4	—
a Várártéren "	—	—	5	—
a Vaspálya utcában "	—	—	4	—
a Temető "	—	—	1	—
Buzáson találtatott cserépeház	12	zsúp	31.	
Bottyanban "	—	23	24.	
Zrinyi külv. "	—	9	3.	

Csáktornyan volt tehát összesen 2 két-, 33 egyemeletes, 278 cserépes s 106 zsúpós földszinti épület.

— **Sárhózi testvérek** helybeli ügyes zenekara külföldi utra indult; mielőtt elmentek volna, a Hattyu szálló kertjé helyiségben múlt hétfőn búcsu-hangversenyt adtak, melyen szépszámu közönség volt jelen.

Város képviselői ülése múlt hétfőn tartotta első ülését. A gyűlésen szokatlan számmal jelentek meg a város atyjai, mert a tárgysorozatba nem kevesebb, mint a Hattyu szállónak a felső-pusztafai városi kocsmának eladatása, a Barakka nevű csárdának lebontatása s a sétátérnek létesítése véletelt föl. Daczára azonban a nagy érdeklődésnek, még sem voltak annyian, hogy az anyag kérdésekben megállapodhattak volna s így az aug. 13 iki ülés lesz

hivatva a fontos kérdésekben határozatokat hozni. A sétátérnt illetőleg 20 szóval 4 ellen annak létesítését a jelen voltak többsége elvileg kimondotta. A hely választása s a részletek formulázására s egyéb teendőknél előleges végzésére szűkebb bizottság küldetett ki mely a közelebbi ülésen adja be jelentését. A bizottság tagjai Benecsek Ferencz, Hirschmann Leo, Krasovecz Ignác dr., Morandini Bálint, Pálya Mihály, Prusztáz Alajos Szilágyi Gyula.

Házánk fővárosában, Budapesten, a mérnöki hivatal által készített kimutatás szerint a folyó évben részint már fölépült, részint még építés alatt áll 451 földszintes, 120 egy-, 92 két-, 95 három- és 6 négyemeletes, mindössze 774 ház. Legtöbb új ház épült az Erzsébetvárosban, azután a Teréz- és Józsefvárosban.

— **Vasárnapi munkaszünet** miatt a helybeli pénzüzetekkel összekapcsolt kiegészítő egyesületeknél is változásokról kellett gondoskodni, a mennyiben a vasárnapi befizetéseket d. e. 10 órakor be kellend szüntetni. A Muraközi takarékpénztárnál a befizetéseket vasárnap reggeli 8–10 óráig eszközlik ezentúl; a Csáktornyai Takarékpénztárnál ellenben szombat délutánra 2–5 óráig tették át azokat. Ez utóbbi intézkedés ellen fölszóllalt azonban — hír szerint — az izr. hitközség rabbija, ki az izr. hitvalásúakra nézve sérelmesnek találja e határozatot, hogy ők szombati napon szorításnak a fizetés teljesítésére. A dolog megoldását mi sem találjuk egészen praktikusnak, mert a befizetők zöme az iparos osztályhoz tartozván, első sorban ezekre kellett volna tekintettel lenni, pedig pénzüket ezek munkájukért rendszerint még csak vasárnap kasszájuk be, rájuk nézve tehát a vasárnapi befizetés a legalkalmasabb, arról nem is szólván, hogy elfoglaltsága miatt az iparos hétköznap bajosabban fizet, mint vasárnap, a mikor munkáját már beszüntette s rá is ér jobban. Helyesebb volna tehát, ha a befizetéseket itt is vasárnap tartanák meg; s ha az intézet tisztviselői a munkát egy asztalnál el nem végezhetik, oszoljanak meg, s folyjon a fizetés megszorított személyzet mellett két csoportban; vagy szedjenek szombat délutánonként egy órán át s vasárnap 2, 3 órán keresztül; vagy legrosszabb esetben tegyék át hétfő délutánra. Akármelyik is ezek közül kevésbé kényelmetlen a közönségre nézve, — mint a szombati befizetés.

Balaton fürdői fürdőt a 6 számú kimutatás szerint július 2-ig bezárólag 736 vendég látogatta.

— **Zolvaj cseléd.** Mikecz Éva 18 éves cselédleányt Kocsis György Szent-Kereszt pusztai lakos f. h. 9-én szolgálatába fogadta s következő nap 10 frrtal Csáktornyára küldötte, hogy itt egyetmást bevásároljon. A leány azonban nem tért vissza, s a mikor gazdájának följelentésére a csendőrségnek sikerült öt Dráva Szent Ivánban föltalálnia, a 10 frrból mit sem találtak nála, mert azban a maga számára csizmát, ruhaneműt stb. vásárolt a többit megvette, megitta. A leányt, a ki különben is inkább csavargó, mint cseléd, Perlakra kísérték. hol a járásbírósnak átadatott.

Az utcán való etetés ellen szigorú rendeletet bocsátott ki a járás szolgabírósa. Minden egyes esetben 10 frrt bírságot fizet a kocsmáros, ha vendéglője előtt a fuvarosnak a lovak etetését megengedi. Bűntetés terhe alatt köteles a vendéglős táblát is kiakasztani, melyen erre a fuvarosokat figyelmeztesse.

Kritikus nap. Falb. dr. jóslata szerint másodosztályú kritikus napra van holnapután kilátásunk.

Hirtelen halál. Marics József stridói volt csizmadia s házbirtokos göröcsbajban s epilepsiájában szenvedett már régóta s ha nyavalyáját megkapta, csak ügyel-bajjal lehetett eszméltre hozni. Folyó hó 11 én reggel erdőbe ment, hogy ágakat s faleveleket gyűjtöjön. A mikor a görös ismét meghorhanta. Miután azonban segítségére senki sem jött, a szerencsétlen kiszüvedett. A mikor tetemére akadtak, fölészteni már nem lehetett.

Pályázatot hirdettek a zalaegerszegi m. kir. pénzügyi igazgatóságnál II. oszt. irodatiszti állásra. Határidő 8 hét.

A kutyák összeírása alkalmával a csáktornyai járásban 1337 kutyát találtak. Ezekből luxus-eb 23, vadász-kutya 36, házőrző-és mészáros-kutya 1268. Adó alá nem esik közülök 718. A kivetett adó összege 324 fr ra rug.

Fölakasztotta magát Sajnovics Ferencz gerencsér s volt helyettes bíró folyó hó 11 én reggel 10 órakor: az egyik stridói erdőben. Tettét gyógyíthatatlan hosszas betegeskedése miatt követte el.

— **Értesítő.** A perlaki m. kir. áll. elemi iskolának értesítője szerint az iskola fantesztilege 10 tagból áll, mely részint lemondás s szabadságot, részint halálozás és betegség következtében sűrű változásnak volt kitéve. A 6 osztályú fiúiskolába 270, az ugyanannyi osztályú leányiskolába 285, összesen 555 gyermek járt. Meghalt 7 tanuló. A iskola 2400 alma- és körteléből, 2000 drb. vadonca- s 2000 drb. egyéb gyümölcs-fából állott. Az iskolagondnok Banelly Sándor József elnökölte alatt 5 tagból áll. A jól vezetett iskolát Tóth Sándor igazgatja. Kifogások van az értesítőnek két nyelven való összeállításán ellen, a mennyiben fölöslegesen találjuk, hogy horvát nyelven is szerkesztessék az. Eleinte talán az érdeklődés fölkelése végett czélszerű lehetett ez a figyelem, most azonban, az i. tételnek nyolcz évi fennállása után, nézetünk szerint, elérkezett már az az idő, a midőn e tudóságos előzékenységgel szakítani is lehetne.

— **Hadapród-iskolák** hirdetménye. A közös hadügyministerium pályázatot hirdet az Ausztria és Magyarország területén levő cs. és kir. hadapród-iskolában megüresedett helyekre. A fölvetési föltételekben ki van kötve a magyar vagy osztrák állampolgárság, testi alkalmatosság, kifogástalan előélet, 14 évet elért, de 20-at meg nem haladott életkor és megfelelő előképzettség. A kérvények az illető kadét-iskolák parancsnokságához intézendők, a hová a pályázók fölvetetni óhajtanak. A kérvények benyújtásának határideje július 25-ike.

— **Hegedűhurok** kitűnő minőségben, ugyszintén hegedűrészek **Fischel Fülöp** könyvkereskedésében kaphatók.

NYILTÉR *

Eladásból fennmaradt selyemszöveteket 25% 33 1/2 % és 50% elengedéssel az eredeti áron szállít ménterünk t. vagy véggenkint, vám- és póstadíjmentesen Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállító) gyári raktára Zúricban. Mintákat azonnal küld kívánatra — Levelekre Svájcba 10 kros bélyeg ragasztandó.

* E rovat alatt közöttekért felelősséget nem vállal a szerkesztő.

MARGITAI JÓZSEF
felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért
ZRINYI KÁROLY
főmunkatárs felelős,

S urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tišće se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovac.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna čena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pejodini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.

Izlazi svaki tijeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“, „Čakovečke šparkasse“, „Medjimurske šparkasse“, i t. d.

Ggo dela tuču?

I.

Pred nekolikimi ljetmi potukla nas je tuča. Ob tretji vuri po poldan iz tak zvanoga babjega kuta zdignuli su se črni oblaki, da ih je bilo groza gledati; vsaki koj je videl onaj oblak, nagadjal je, da rečem, znal je za sigurno, da bu nekoga ne volja vgrizla. Težek oblak pomali se je gibal, i tak se nizko spustil, da si misli: križ na turnu bude ga razporil. Kad istom viher s jedne strani a jug s druge strani silno jeden drugomu je zapuhnul, stal je oblak nad nami, ter po naših sčtvah, lozah, goricah iztrese tuču, kakve nigdar nisimo vidli, a mi je stareši zaboraviti nečemo.

Kak se je videl oblak i drčvja se od vetra počela jako vijati i glas ljudski i maršečki se je bolje čul i zrne počelo tu i tam bolje padati, nastala je velika brig.

Dčca su splazila na oblok, da vidiju tuču: vsaki oblok je bil s dvemi ali s tremi glavami zabrtven. — Zene beži, koja po brukle, koja po greblice, nekoga po stolec, pak zgrabile, hitile na dvorišće, nebi li se tuča zastavila i nebi li se splašil on, koj vu oblaku dela tuču. Muži znasaju motike, batine i ciljaju vu zrak, kak da bi ciljali s puškom, da ga vubiju, ar drugoga posla nejma nego da tučom tuče i kleštri trsje, sadje i mlati hranu.

Zvonaru, gdo glasneše more dovikuje, da živo zvoni i zvone nateže. Siromak zvonar od dvoje troje muke znoj se; boji se, potukla i zmlatila mu bude tuča sčtvu; a kaj mu budu farniki rekli i prigovori? nekoi ga budu psuvali, nekoi mu nebudu hoteli lukna zvonarskoga dati, nekoi budu bogme i saku podigli da ga nabuhaju; ar je pri takvoj zgodi nekaj i zvonarova krivnja: ili je kesno zvonil, ili nije jako zvone natezal, da razmašeju zrak i odtiraju oblake.

Tuča nas je nepošteno izkleštrila, nepazeć na stolce, brukle, greblice. na batine, neslušajuć zvone i prigovore: vse kaj je dosegla, vu črnu zemlju je zamlatila.

Kad je izpraznila torbicu, koju nam je nakanila dati, zastavil se veter i dežd, a žarko sunce zasvetilo je, kak da bi rado vidlo, kaj su oblaki delali, kada su mu svojom škurinom i debeloćom zemlju zaslonili, da je videti nije moglo.

Zasvčtilo je sunce, videlo potrte setve, okleštreno trsje i sadje, i da bi moglo vu prsa ljudaka gledati, videlo bi bilo srca, da od žalosti pucaju, kak je god vidlo, da se od straha i osupnjenosti ljudski kotrigi treseju i očl plaču.

Za suncem se jedna babica zvekla na dvorišće, bere i mčri tuču, maše glavom i nekaj sčerbavom lalovkom šepče. Za mali čas okolo babe skupilo se je više ljudih.

Tak nas nigdar nije tuča tukla; za moje mladosti — reče baba — toga nije bilo. Ali su onda i drugi popi bili: nisu se svadili niti jeden na drugoga nahrupili, i siromaski narod tukli.

Bila sam mala devojčica, kada me je takvu prilikom kakova je denes naš pokojni plebanoš k tebi zval, ter me zapital:

Dorica, jeli bi štela kaj ljepoga videti? — B! rekla sam. — Da bi znal, da se nebi ti prestrašila, nekaj ti bi po kazal. — Ja se ničesa neplašim, rekla sam.

Dobro anda, ako se neplašiš, a ti vu on najčrneši oblak gleda i pazi dobro, kaj budeš vidla. — Hoću, obečala sam. — Stani mi na desni palec na nogi svojom ljevom petom.

Stanem ja i gledam i gledam — stresem se od straha. — Kaj vidiš i koga vidiš? — Vidim gospona plebanaša od svetoga Ivana; nekaj kuha i meša vu oblaku. Čni mi se, da je na naše selo hudo pogledal.

Dobro moja Dorica, rekel je na to naš pop — i nikaj nije mogel našemu plebanošu svetoivanski naš je bil mu dresi. Kaj su delali neznam — ali nas tuča nije potukla.

»Nedaj mu Bog dobro i popu! — Kakvu hasen ima on od toga, da nas si romake tuče, zato kaj se na drugoga popa srdi?« rekla je kuma Jela.

II.

Vu jutro osvanula je nedelja; od vsih stran fare ide narod porušen i od včerašnje nesgode pokunjen k cirkvi: stari i starice još su se više prignule k zemlji; mlajšina nestasna, nevučna brigi skače i pripovčda si, kak je na ovoga ili onoga tuča opala, kak se je blago na paši od vudarcev tuče razbežalo, od muke i vu darcov bečalo i tuliko.

Srednje dobe narod kaj čak on? Maše rukami, srdi se, jeden drugi žalosti se i krv mu s rečmi i razgovori zdiže vu lice; vsaki nekaj od tuče pripovčdati zna, vsaki bi rad znati, gdo je včerašnju tuču naredil? Nikoga nije bilo od meštrov, koj se nebi bil na farov ogledal.

Vu vsakoj fari jesu zvedljivi pobožnjaki, koji nežaliju hoda, da vu susednu faru po nedelja, i o svetkih k meši dojdju;

nekaj, kaj im se susedna fara vidi bliže od njihove domaće, nekaj pak kaj mrziju na svojega plebanaša, nekaj pak da čuju plebanuša ili kapelana druge fare.

Ti su sudci prodečtvah i njušioći novinah, da ih nose i raznose od nedelje do nedelje po selih, do onih ljudih, koji takove rado čuju ili popa sude.

Tak je bilo denes tim više, kaj su došli gledati kvar, kaj je napravila tuča, i čudit se popu, da nije mogel obraniti, jeli je bil, ali je ne bil doma? jeli je zvonar za vremena zvonil, ili da bčsa zeznaju kak su se dali pop i zvonar zateći i obladi?

Denes je došel k meši iz sela Gardovec naš sused i kovač Miško, da čuje i da vidi, kaj bude narod govoril? jeli bude narod pogodil pravoga krivca nevolji?

Narod putem do cirkva i stojeć pred cirkvom govoril i nagovoril se sit od jučerašnje tuče hvaleć božja čela i simfajnać nekrivoga.

„Moj brate,“ rekel je Miško iz Gardovec, gledal sam ja včerašnju priliku iz mojega škednja.

Zvonar svetoga Ivana zvoni, zvoni, je, kak je bilo tčeba. Obrnuli su si oblaki na svetoga Ivana, previjali su se kak žerjavi, na jenkrat su se obrnuli i otišli — nego stali su ober vas, dok nisu zesipali tuču i včinito zlo.

Da je zvonar svetoga Petra skupa svetoivanskim pošteno pritisanul vu dober čas, nebi vse ovak vu črnu zemlju nagalalo kak je.

„Jeli vas kaj zapalo? — zapital je Andraš.

Nekaj malo s kraja; vi nebute ljetos proso želi niti najmenje, fatulj (grah) mislim da je već pobani, kuruza morti ne bude rodila, rekel je zlovoljno Gardovčan i još dodel: da je mogel svetoivanski zvon biti koliko koliko bliže nas, nebi nas ze vsema nikaj bilo zapalo.

„Na trsju največša škoda,“ — rekel je taki Filip; — ono je na tri ljeta zartro.

Kaj je to, da se je prav nad nami moralo fantiti? pital je raztužen Janči Barić. — Naš je plebanoš nam obečal, da dok bude ovd, naj se ničesa nebojimo, da nas bude branil.

„Ja nepametim, da bi vas i koji put do včera bilo potuklo. — rekel je Gardovčan.

„Je čini mi se vu dvadeset ljet samo dva put, — izpravil ga je Jožek Segović.

Nemre mu se pregovoriti; negda — negda i njega iznenadi sateci, — rekel je Gardovčan.

Za ov krat nije nigdo drugi kriv kak zvonar, rekel je Jožek Segović; gledal sam i gledal oblake, kak su se mučili; da bi im on bil iz daleka zvonil, nebi se bili na našom farom iztresli; ali on je zazvonil, kad su bili već vu fari, onda su se od nas ne dali odtirati, ar su drugi na nih već bili pazljivi, a on vu oblaku već se je bil osigural, budući da nas je zatekel nepripravne.

Bogme bude zvonar od mene lehko luku odnesel, i još mu nekaj na put dam po hrbtu; škripajuć zubni rekel je Matijaš Sever.

I dobro budete učinili, nebudem mu ga niti ja dal. Od mene mu nije niti jedno ljeto bilo krivo.

Jaj, moje konoplje bile su kak morje, a vezda im noga traga, — rekla je Mara Širička.

Moje purice ve su obrile, bilo ih je trideset dvoje, do lo ih je večera dimo samo petero, za malo da mi je i dote tuća ne zatukla; bogme ljetos si je od mene pop pečenku pojel, — zaklopila je lakovkom Magda Brezekova.

Drugiput dalje.

Priredil:

Glád Ferencz.

Verenica i opatica.

(Dalje).

VII.

Je, sestra, pametno sam učinila, kaj sam poběgla — ar je vre i bilo vrēme. Vezda stoprv poduhvam ti se očitovati ljubav, koja mi je srđce — niti sama neznam kak — srđce opojila i k tvojemu privlekla, mogla bi za me biti pogibelna.

Ja sam vu istinu pokušal nekakvu bol, ali mi je rana naskoro začelila. Ti budeš za stalno srećna — kaj već presrećna. Robert je pošena iskrena duša. Želim ti svaku sreću kakvu si god sama želiš — pak i onu, koja je meni bila nami ljena — i božji blagoslov naj bude navěk stobom!

Ērbiju, koju mi dragi otec je odlučil, primi od sestre svoje, kak dar svatbeni. Ja netrebam ni esa drugoga, kak opravnanu, koje me ide, kakti djetetu, koje se svega drugoga odriče. Toga mi nebudu mati moja — nadjam se — skraćovala.

Naskorom budem s božjom pomoćjom vu noviciat. Ako si privoljna obvezati se — tak mi pazi na staroga Martina, i daruj ga, kak ga samo najlepše znaš.

Ja sam mu prikazala zlaten križć. Kak budeš se zdavala, piši mi, da budem i ja znala na tihom svatbovati — i Bogu se za sreću tvoju i blagoslov moliti.

Još jedenput kušni mi mamu, mēsto Klare. Pozdravi mi Roberta i nepozabi na me. Bog i božji blagoslov s Vami.

Ostajem troja iz dna duše te ljube a sestra

Klara.

Komaj i komaj pređ ta Tereza pismo od žalosti. Kak ga je prećitala objine mater s

obedvėmi rukami — pak zavisne: O mama, kaj moje napram ovakvomu srđcu?

Klara je vu istinu — kak je Martin rekel, čisti, goli angel. Neje bila za ov svēt pak se zato i povleće vu samoću. Gdē najdeš takvu dobrotu, plemenitost — takov primer!?

Ako nemore nikak drugač biti, o Bože — naj bude po tvojoj volji — tvoja vėrenica, reće starica s drhćućim glasom i sklopi pobožno ruke si.

Medtim je sedel Martin na strani, kak drveni svetec — svi su na njega pozabili. Nego starica i na njega obrne oči — skoči kaj brže, donese mu flašu dobrog vinca, pečenku i kruha.

Pristani Martin, da se malo okiēpiš — zaslužil si dvostruke strane — to ti daruje tvoj ljubimec — Klara.

„Mamica“, naglasi stavec, — naj mi bude, kak mi je bilo do vezda — ja bolje neščem. Plaće nemorem nikak vzeti, kaj sam poslužil.

Da ste samo vidli, kak se je zaplakala, da smo se vu kođju seli i po tiho odpegljali. I kamen bi bil zaplakal, kak li nebi čovēćje srce! Kam smo god došli, sve ju je živo gledalo, kak kakvo čudo.

Putne stroške tam i nazad platila je ona od svojih penez, koje si je prišparala. Razhajajuć se, prikazala mi je ov zlatni križić. Dok mi bude na ramenu ova sēda glava — nikam od mene ov lēpi spomenek,

Pusti se vu pripovedanje. Opiše potenko celi put; a starica ga je poslušala poleg kćeri i ostali, sve do glube dobi večeri.

Kak se prviput pēvci (kokot] oglašee, najslajši je počinak. — Zjutra se pokaže sunce veselo. Tereza bila se je po nekaj vmirila . . .

Pospravljajuc po sobi i spominajuc se s materom o kojećem — zakuca negdo na vrata. „Slobodno!“ zavikne starica, a na vrata gdo? . . . Robert.

Tereza stane pram njemu — počrljeni kak plamen ognjeni i pođa mu desnu ruku.

„Oprostite“, reće on, kaj sam tak dugo izostal. Znameniti i silni posli nēsu dopustili, da bi bil prije došel. Osem dnevov moral sam samo vu Morvicah sprevoditi.

Onu večer, gda sam se s Vami razšel, nešel sam doma glasonošu. Već vzorju sam moršl oditi, pak se nēsam mogel niti spričati. Ravno sam vezda sputa došel. — Jeli istina kaj sam čul, da je Klara . . . —

„Klara je“ predteće ga Tereza, već vu Celovcu — vu kloštru. Primite srđćni pozdrav od nje — i evo čitajte ovo pismeco.

S navlastitim genućem — s drhćućim glasom precita Robert list. Ah! to je vu istinu — podvikne — sveto — nebesko biće,

Radostno budem očitoval njenu želju — pak ju onda budem s bojom pomoćjom izpunil. Oau večer, gda sam ju zadnji put videl i ona me do vrat sprevodila, pođav mi svoju ručicu, reće slabim umiljinim glasom:

„Usrđcite Terezu! — Stoga, mila Tereza, moje srđce je samo dvojitii moglo — ali ostaviti Vas? — za nikaj. Tu vam podajem ruku!

Ako i Vi mene tak ljubite, kak ja Vas

— svisite svoju zujom — i nigdar da nebudete se zbog toga žalovali!

Sreća, đevojački sram vudri joj vu lice i dala mi je ruku; a on — poprime ju od srđca ljubljeno, pritisne k srđcu, donese na vusta — zatim ju objine i pred svimi živo genutljivo kušne.

Mati gledala do suzah genuta, vėrenike, stane med nje i pođa njim svoj blagoslov.

Za kratko vrēme gosti (svatba) na Rakinom dvoru — gostovanje svetleće svatov od svih stran.

Medtim gle i Klarin noviciat vu kloštru. Mati spravi sa zetom i kćerjom uput vu Celovec, da si srđce vidi.

Ravno on den, gda su oni vu Celovec pošli, imala je i Klara opatica postati. O kak zamamljiv je bil njihov zestanek. Sve živo napne od genutljivosti vu suze.

Nekakva tajna radost predre srca, gledajuć, gđē mati kćerku, svest svaka — sestra sestru a svak svest kušuje i objinjuje. — Blažen on čas, — blažen, koj radost oživa!

Prelepih lasih nestalo je pod škarjami — a vedro zastre čini zastor. Ceremonije su gotove, Klara se odreće svēta — cēla je opatica!

Krotka kak ovēica prime od srđca i prijateljno lēpa ta opatica svaka i sestru, koji su došli, da se s njom razstaneju.

Kak joj je na srđcu bilo, gda se je z njimi razstala — nemore pero spisati, — no pri svem tom navlada ona tugu srđca i nazdravi njim:

Vi odhadjate — no mama mi naj ostane nekoliko dnevov — da mi bude jedina utešljivost, gda me ves svēt ostavi! — Budite mi srećni i zdravi!

Ja Vas nigdar nepozabim — barem vu molitvi — Bog s Vami — srećno mi putujte. „Sbogom“!

(Konec).

KAJ JE NOVOGA?

— Prosimo poštuwane naše predplatnike, naj nam na početku tretjega fertalja predplatne zaostatke po pošti pošleju i predplate za novi fertal ponoviju. Cena naših novin je: za jeden fertal 1 frt, za pol leta 2 frt.

Puntarija zaradi krumpira,

Iz Berlina (iz Prajkoga) orsaga javljaju, da su se žene iz Nove vesi, poleg varaša Potsdama potuile zaradi velike dragoće krumpira proti mužom, koji su potrebuvali za jeden liter krumpira 10 krajcarov. Vu svojoj srditosti prehitile su kola sa krumpirom pak su vsega krumpira odnesle, — ostali mužii komaj su vu li svojim krumpirom. Na sreća da su žandari bili taki na pikētu, ar drugač bi se još gorše pripetilo. — Vu mestu Spardau je takaj kumpir po 8 krajcarov jeden liter.

Samoubojstvo pri sudu.

Mladi jeden čovēk s čijim su životom još pred nekoliko tjedue bile skopčane najbolše nade (ufanja) 24-ga juniuša je zaradi teškog zloć na bil vu Beču odsudjen i do-

uzel si tužnim načinom življenje. On nesrečnik zove se Hermann Fišer doktorand medicine rodom iz Moravske Bele cirkve, sin jedne siromašne vdovice, kojoj je bil vsa batrjnost i pomoč. Ov tužen dogodjaj, koji je pri sudu pobudil veliki nemir dogodio se je ovak: Hermann Fišer moral je 24 ga junuša pred sudom odgovarjati zaradi nemoralnoga zločina, po kojemu na dvema devojkama. Obtuženik je prigodom razprave bil prilično miren. Gđa se je dovršil dokazni postupak podigel se je orsakiški fiskal ter je vzel reč, da obrazloži obtužbu proti Fišeru, posle kojega je branitelj Fišerov opet govoril za obtuženika i molil sud, da se njegov klient reši (oslobodi) od obtužbe. Taki zatim išli su sudci v drugu hižu da stvarju osudu, i povrnuti su se za kratko vreme opet v sudbenu palaču. Obtuženik se je stal, a preziš suda počel je čitati osudu, kojom se Hermann Fišer obsudjuje na težku tamnicu (vuzu) na deset meseci. Preziš je još ni bil gotov s odsudom, ter komaj kaj je zgovoril „deset meseci“ zaviknul je Fišer sudcom velikim glasom: „Ja dižem proti sudbenom stolu obtužbu, zaradi moralnoga ubojstva!“ Čim je to obsudjenik izgovoril pograbil su ga stražani i opet na mesto posadili. Nu ov podigne on hip desnu ruku v vis, kak da bi se hotel nečim zakleti a taki zatim potegnul je ruku dolj, i prije nego su ga stražani mogli zaprečiti vudril je zevsum jakostjum v prsa. Iz prsah Fišerovih takti je počela teči vruća krv, i on je još glasno zaviknul sudcom: „Vmoritelji, vmoritelji!“ Vezda su stražani pograbil ob-sudjenika, ter mu krvavi nož, koga su istom vezda opazili izvadili iz desne ruke. Nož, s kojim si je Fišer zavdal smrtnu ranu bil je doktorski nož, skojim se paraju mrtva tela. Kada su nesrečnog Fišera iznesli vun iz sudbene hiže, već se je bil tak oslabil, da se je mislilo, da je već vumrl. Sudbeni doktor, koji je onda previziteroval samoubojicu, konstatiral je, da je nož ni dosegel niti do srca niti do plućah. Stražani odnesli su Fišera v jeden špital, gde su mu doktori zavezali ranu. Tam je nesrečnik nakon duge smrtne borbe vumrl.

† Haynald Lajos.

Katoli ki episkopat Magjarske izgubil je jednoga od svojih najodličneših predstavnika; Vv subotu 4 ga juliuša o pol-dan vumrl je v Kaloči kardinal nadbi-kup Haynald Lajos v 75 tom ljetu dobe svoje. Rodil se je v Szécsényu ljeta 1816-6-ga oktobra. Komaj da je bil osem ljet star, poslal ga je njegov otec v prvu dijačku školu, ili kak se veli gimnasij v Vác, od onud su ga potli dali v Esztergom v školu, gde je srđnjen škole s odličnim uspjehom svršil. — Pokedob da je imal veliku želju za svećenički stališ prijel ga je esztergomski primas Rudnay v školu, tak zvanu seminarium gde se mladi i školaju za redovnike; a vide i veliki njegov talent, poslal ga je bi-kup primas v velike škole tak zvane Emerikanum v Požun, gde se je vučil filozofičke nauke a sljede e zatim ljetu dokončal je svoje nauke v Nagyszombatu s odličnim uspjehom. Z radi njegovoga osobitoga talentuma i bistré pameti bila je posljedica ta, da su ga onda poslali v bečke visoke škole zvane Pozmaneum i Augustineum, vučit se theologiju, gde je i polo il ljeta 1841. oštre egzamene (izpite) i postal doktor theologije. Postignuvši prepisanu dobu, prijel je jedno za drugim cirkvene rede. Ljeta 1839. oktobra 15-ga posvećen je bil za redovnika, i ovoga istoga meseca 20-ga

služil je prvu svetu mešu v svojem rodnom mēsta, i podell je prvi blagoslov svojim v radosti nalazećim se roditeljem. svojoj braći i ostalim nazoćim. Videći primas Kopácsy toga tak visoko vućenoga i osobito nadarjenoga mladica, prigrunul ga je k sebi i vzel pod svoju oćinsku obrambu, i od ovo doba nije već prestal se za njega oćin ki brinuti. Najprije poslal ga je v Budapešt za kapelana, onda ga je pak imenuval za profesora theolog je naj-prije v esztergomskom a zatim v nagy szombatskom seminariumu. Vv svojem prostom vremenu, v ljetnih vakacijah (ferijah) išel je taj mladi profesor putovati po svētu. Vv četiri ljeti preputoval je stranske orsage: Taliansku, Francezku, Nemšku i Englezku, gde je srećno med preštimanem i vućenimi ljudmi boravil. Ljeta 1846. vzel ga je primas Kopácsy v svoju blizinu i imenuval ga je za svojega tajnika. Za dva ljeta pako, tojest 1851. imenuvan je bil na mēsto vumrloga erdejskoga biškupa Kovač Mikloša za namēstnika. Još ovoga istoga ljeta, dakle v 35 ljetnoj dobi bil je posvećen za biškupa, i jedn ljetu na to, kak je Kovač biškup vumrl, postal je on biškupom Vv deset ljetah svjega biškopovanja v Erdelju daruval je na dobre cilje prek 394 jezere forinti. Zaradi svojega političkoga držanja, morāl se je na biškupski časti zahvalit; ali rimski o'ec papa Piuš IX-ti pozval ga je k sebi v Rim, i za dokaz svoje blagohotnosti i poštovanja imenuval ga je svojim naslovnim biškupom Ka tage i cirkve sv. Cipriana. No već ljeta 1867 pozvan je bil nazad v Magjarsku i kak je Lonović bi kup vumrl, bil je Haynald imenovan za nadbiškupa v Kaloči. Zaradi velikih krivicah njemu nanešenih i zaradi velikih njegovih zaslugah dobioval je jedno za drugim velike časti, čobil je veliki križ reda Leopoldova, veliki križ reda sv. Stefana i najpreštimanēše rede i časti cirkvene, i papa Leo XIII. imenuval ga je ljeta 1879. za kardinala. Kakti kaločki biškup imjući znameniti dohodek, daruval je na cirkvene, školske i druge svrhe prek pet milijunov forinti; ter je i v tu tom p'g'leu ostavil ljep spomenek v katoičkom pućanstvu Magjarske.

Premene v nadbiškopiji.

Premešćeni su gg. kapelani: Kutnjak Mihály iz Sebottice v Raču; Lisziák Lajos (preločanec) iz Ra'e v L'ágrád; Prelec Ivan iz Lopatinca v Suboticu.

Velika starost.

Vv Tabbu, šomogykoj varmegiji vumrl je ovih dneov jeden sabol (šnajdar) Lustig Moric v 107 ljetu dobe svoje. Vumrloga oplakuje njegova vena tovarušica, skojum je žvel v h'žnom zakonu 80 ljet srećno i zadovoljno. — Ona je vezda stara 101 ljeta. Zvun toga ostavil je pokojni još četiri sine — tri kćeri — četerdeset vnuk v i silu božju prevnukov.

Željeznička nesreća v Bavorskoj.

Četvrtoga juliuša jē na željezničkoj prugi (strek) pri Eggolsheimu išel iz šinjah re šon cug zaradi toga, kaj su se grede pod šinjami nadigle. Jedna 80 ljet stara starica vumrla je odmah čim su je zvekleli izpod ruševinah cuga, — šest osobah je težko ranjeno — nema ufanja — da bi ovi ozdravili, doćim ih je trinajst lahko ranjenih.

Otrovani od gljivah.

Iz mesta Tamnoka javljaju o sljedećoj nesreći, koja je ovih dneov postigla tamošnje stanovnike. Dva onđešnji dečarci nabrali su v bližnji šumah gljive, za koje su držali, da su jeduće (za jesti) i prodavali ih v spomenutom mestu. Ljudi su nakupovali tih gljivah i priredili za jelo. Nu pri obudu su vsi najekrat oćutli velike boli. Kada su doktori previziterovali beč'žnike, konstatirali su, da su nesrećki vsi otrovani (ogiftani). Kak je v spomenutom mestu samo jeden doktor, dal je obćniski notariuš vse otrovane dopremiti v svoju hižu, da se budu bolje mogli vratiti. Njegova je hiža bila spodobna špitalu. Okolo 30 peršon leži još v posteljah, a 7 ih je vumro.

* * *

Spodobno nesreći javljaju iz mesta S. A. Ujhelya. Tam se e s gljivami otroval nekakov bogati trgovac Kaufmann sa svojom familijom i družinom, Vsega skup fer-gitaro (otrovanu) 18 peršonah. — Ovi nesrećni događaji pokazuju, da bi se pri kupovanju gljivah moralo jako paziti.

Viher i tuča.

Iz Koložvara i Háromszéka javljaju, da je 5-ga juliuša strahoviti viher prolom o'lika i tuča bila. Kvara je vnoغو. Vnogo hižah i marhe je uništeno, a hatari više obćinah čisto su potučeni.

* * *

Iz mesta Turkeve telegrafirali su, da je tam 6 ga juliuša takov viher bil da je celoga hatara na nikaj spravil (vuništii). Setva i sadnjaki (voćnjak) je vse s fondano. Kvara je do dva milijuna forinti.

Mekaj za kratek čas.

1.

Frajlica: Vi s ovoga bragu dalko vidite, kaj ne?

Pastir: Nego, da viliim dalko.

Frajlica: Vi mo'ti morete odvud i braga Ivansćicu videti?

Pastir: O draga frajlica, i još vnoغو dalje morem videti.

Frajlica: Pak kak je to moguće?

Pastir: Vidiju draga frajlica, gda je čisto vedro, tijañ do sunca morem videti.

2.

Jeden navučitelj je čobil sljedeć-ga lista od oca jednoga dijaka njegovoga.

Poštuvani gospon navučitelj!

Jako njih ljepo prošim, naj oprostiju mojoj kćerki Marci, kaj je ne mogla v školu doiti i njim sirutku i melju za piceke donesti; — ar je preštstai tjeñ vumrla.

3.

Navučitelj: (na egz'menu). No Treza, jeden kilogram govēdine košta 45 krajcarov, kaj budu koštali 5 kilogramov. — No kak se ov racun zove? No, no, — to se veli „szorozni“.

Trezika: Prosim toga računa su ne dali Roz', — nego Ketici pak Mariški, kaj bi na egz'menu računale.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Bottornya község végrehajthatóinak Gunecz István végrehajtást szenvedő elleni 283 frt 20 kr. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a nkanizsai kir. törvényszék (a csáktornyai kir. jbiróság) területén lévő bottornyai 151 tk. 1876 hrsz. a. ingatlanból végrehajtást szenvedtetett illető egynegyed része 64 frt 50 kr. becsértékben, ugyanezen tjkvben 197 hrsz. a. ingatlan 277 frt, 558 hrsz. a. 171 frt, 596 hrsz. a. 138 frt, 633 hrsz. a. 69 frt, 1012 hrsz. a. 119 frt, 1435 hrsz. a. 95 frt, 1470 hrsz. a. 190 frt, 198 hrsz. a. 23 frt becsértékben, az ezen tjkvben felvett egész legelő illetőség 150 frt becsértékben, továbbá a bottornyai 738 tjkvben 905/b hrsz. a. egész ingatlan 119 frt becsértékben az árverést elrendelto, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

a bottornyai község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikéltési áron alól is eladatul fognak.

Árverezni szándékozó tartoznak az ingatlantok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t.c.z. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1 én 3333. sz. a kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.c.z. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságuai előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csáktornyan 1891. évi május hó 27-ik napján.

A csáktornyai kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

KOLLARICS
kir. aljbíró.

861.

1 m.-mázsa. — 1 m.-cent.		frt	kr.
Buza	Pšenica	8	75
Zab	Zob	6	—
Rozs	Hrż	6	— 6,50
Kukoricza	Kuruza	6	— 50
Árpa	Ječmen	6	—
Fehér bab	Grah beli	7	— 50
Sárga »	» žuti	6	—
Vegyés »	» žmešan	5	— 50

Magánvevőknek való gyönyörű minták ingyen és bérmentve. Szabóknak való mintakönyvek, a minők még nem léteztek, bérmentellen és 20 forintnyi betét mellett, mely összeg a megrendelés alkalmával levonatik.

Öltözetekre való kelmék.

Peruvien és dosking a magas Cierna számára, szabályszerű kelmék es. és kir. hivatalnok-veterán-, tüzöltő-, tornász-, család-egyenruhákra, teke- és játékosztalra való posztó, foden vízmentes kelmék va. aszkabatorokra, mosókelmék, utazóplaidok 4-14 frtig stbb. Ki jutányosan tisztességes tartás, tiszta gyapot kelmé árut és nem olcsó rongyot, melyet különféle helyről ajánlanak és a szabóbért is alig éri meg, vásárolni akar, forduljon következő czéghöz:

Joh. Stikarofsky in Brünn.

Legnagyobb posztóraktár Ausztria-Magyarországnak. Fél milliót megérő óriási raktárral és világhírnévű üzleteivel nagyon természetes, hogy nagyon sok maradékot rendelkezem; minden józannal gondolkozó ember okvetlen be fogja látni, hogy ily sok maradékból mintákat küldeni nem lehet, miután nehány száz mintamegrendelés után hamarosan nem maradna semmi. Valóságos szelílamosság tehát, ha posztócégek mégis maradék mintákat hirdetnek és ilyen esetben a mintadarabok egész végekből és nem maradékokból való; az ilyen eljárás csélja könnyen érthető. Maradékok, melyek meg nem felelnek, kicseréltetnek, vagy a pénz küldetik vissza. Maradék megrendelésnél a szint, hosszat, árt tessék megjelölni. Szétküldés csakis utánvétellel. 10 forintot felül bérmentve. Levelezés magyar, német, cseh, lengyel olasz, és francia nyelven. 777 20—20

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva lego'csóbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS“

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasóközönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposasága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés“-t népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról a legrészletesebb s e mellett tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés“ közöl. Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés“ kereskedelmi s tözseidi tudósításainak bőségevel s alaposágával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt, amire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem. Két-három regényt közöl egyszerre, ugy, hogy egy év alatt 30-40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés“ olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés“-re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr. negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés“- kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy héttig ingyen és bérmentve küld.

Gyors és biztos segítség gyomorhajok s azok következményei ellen.

Az egészség fenntartására, az életnek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghathatóbb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalszam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalszam a legjobb s leggyógyhatásosb gyógyívekkel a legrendesebben van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörös, étvágyhiány, savanyú felbűfögés, vértúlás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósok bizonyul. Ily kitűnő hatásai következtében ezen életbalszam egy behibonyult, megbizható házi szerzővé lett a népek Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.

Óvás! Hamisítások elkerülésé végett, mindenkit figyelmeztetnek, hogy az egyedül általam az eredeti utatásítá szerint készített „Dr. ROSA-féle életbalszam“ minden üvegcskéje kék burkolba van csomagolva, melynek hosszoldalain „Dr. ROSA életbalszama“ a „fekete sashoz“ címzett gyógyszer-csárból FRAGNER B. Prága 205-III.“ német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felület pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalszama valódiann kapható csak a készítő FRAGNER B.

Védjegy: főraktárban gyógyszerertár a fekete sashoz“ Prágában 205-III. és BUDAPESTEN Török József ur gyógyszerészéknél, Király-utca 12. sz. Budai Emil ur városi gyógyszerertárban a Városház-téren

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszerertárban van raktár ezen életbalszamból.

Ugyanott kapható:

„prágai általános házi-kenőcs“

több ezer hányalattal elismert biztos gyógyszer mindenféle gyuladások, sebek és genyedségek ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emlé gyuladásánál, a tej tepedésénél s az emlé megkeményedésénél szülészor, kelevényű, vérdaganatoknál, genyes fákadékoknál, pokolvárnál, körümgöknél, az ugynevezett koronferegőnél elkeményedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, szirdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrovidebb idő alatt eltávolít; s ahol már genyeds mutatkozik, ott a daganatot legrovidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kiéríti és kigyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelenczékben.

Óvás! Miután a prágai általános házi-kenőcs sok szor utánozzák, mindenkit figyelmeztetnek, hogy az eredeti utatásítá szerint csak nálam lesz készítve, s csak akkor valódi, ha a sárga őrczelencze, melybe töltött, vörös használati utatásítókba (melyek 9 nyelven nyomvák) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbizonyultabb, számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehezhallás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallási telettség visszanyerésére. Egy üveg ára 1 frt.

Bérbeadás.

Dráskoveczen, élénk idegen forgalommal bíró helyen, három fő közlekedési vonal találkozóponjtján, egy üzlethelyiség, mely évek hosszú sora óta a legutóbbi időig mint

vendégfogadó

használatott, a vele kapcsolatban lévő szatócs üzlettel, szép lakással, a jó karban lévő szükséges melléképületekkel, ugymint: pincze, istálló, kocsiszin stbvel

1891. évi deczember hó 1-től vagy 1892. évi január hó 1-től számítandó egymásután következő két évre bérbe adandó

Bérleti feltételek tulajdonos FISCHL MÁTYÁSNAK Dráskoveczen megtekinthetők, illetve szóbelileg megtudhatók. 4 - 4 855

Arverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. jbiróság mint tlkvi hatóság közhirre teszi, hogy Mozi Rozi végrehajtatónak Rudolf Mária jelenleg Szeles-
tey Istvánné végrehajtást szenvedő elleni 212 frt 50 kr. tőkekövetelés és járuléka-
iránti végrehajtási ügyében a nkanizsai kir.
törvényszék (a csáktornyai kir. jbiróság) te-
rületén lévő csáktornyai 573 tk. 47/b hrsz.
a. fele részben Rudolf Mária tulajdonánál
felvett belsőség és tartozékai 450 frt 20 kr.
becsértékben 1891 évi augusztus hó 10 én
d. e. 10 óraker a csáktornyai kir. jbiróság
tlkvárában — a szávszkaveszi 123 tk.
261/1 hrsz. a. fele részben Rudolf Mária
tulajdonánál felvett ingatlan 606 frt 50 kr
becsértékben

1891. évi augusztus hó 10-én d. u 3 óraker

a szávszkaveszi község bíró házánál megtar-
tandó nyilvános árverésen a megállapított ki-
kiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozők tartoznak az in-
gatlanok becsárának 10 százalékát készjén-
ben, vagy az 1881, LX. t.-cz. 42 §-ában
jelzett árfolyammal számított és az 1881
évi november hó 1-én 3333 sz. a kelt igaz-
ságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt
óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezé-
hez letenni, avagy az 1881, LX. t.-cz. 170.
§-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál
előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű
elis nervényt átszolgáltatni.

Kelt Csáktornyan, 1891 évi június hó
3-án.

A csáktornyai kir. jbiróság mint tlkvi
hatóság.

859

KOLLARITS
kir. aljbiró.

Kiadandó lakás
A csáktornyai főtéren egy első
emeleti utcza lakás, mely áll: 3
szoba, konyha, nagy padlás, pince,
fakamra, istálló és kertből, kiadandó.
Bővebbet:
*61 1- * **Özv. Szy Sandornénál.**

Richter-féle
Fejettörő
Legújabb
türelmi játék.
176 feladat.
Nagyon érdekes
és nagyon mulatságos.
Ára 35 kr.; minden
jűkkor kirokoldón kapható.
Utazásoktól orjunk magunkat és csakis oly sok-talyskat
fogadjunk el, melyeken a szari jel a „**szes Horgony**” van.

Egyetlen egy kísérlet mindenkít meg fog győződtetni, hogy a

Zacherlin

valóban a legkitűnőbb szer minden rovar ellen,

mivel — e tekintetben páratlan — bámulatos erő- és gyorsasággal teljesen kipusztít mindenféle rovar. Legjobban alkal-
mazható elhntés által az üvegre csavart Zacherlin önmegtakarítóval.
A Zacherlint nem szabad a közönséges rovarporral összetéveszteni, mert a Zacherlin egész más különlegesség
mely soha és sehol sem kapható, mint

lepecsételt üvegekben J. Zacherl névvel.

A ki tehát Zacherlint kér és papirtekercsben vagy dobozban port kap, mindenesetre meg van csalva.
Valódi minőségben kapható: **Csáktornyan** Strahia testvéreknél, Gráner testvéreknél, Heinrich Miksánál, Göncz
L.-féle gyógyszerházban. — **Aisó-Lendván** Fusz Nándor gyógyszeré-znál és Freyer Fülöpnél. — **Perlakon**: Sosterics
Pál és Kramarics Viktor fűszerkereskedésében

803 6—10